

PROTOKÓŁ**kontroli kompleksowej przeprowadzonej****w Urzędzie Miasta i Gminy w Sianowie w dniach 24-26 września 2025 roku**

Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski Wały Chrobrego 4 70-502 Szczecin
Adres jednostki kontrolowanej	Urząd Miasta i Gminy w Sianowie 76-004 Sianów, ul. Armii Polskiej 30
Osoba kierująca jednostką kontrolowaną w okresie objętym kontrolą i na dzień kontroli	W kontrolowanym okresie funkcję Burmistrza Sianowa pełnił Pan Maciej Berlicki
Zakres kontroli	Sposób realizacji zadań nałożonych na Gminę przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673), a w szczególności zagadnienia dotyczące: 1) zabezpieczenia w budżecie gminy środków finansowych na realizację zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz z Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej, 2) opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, 3) prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową, 4) zapewnienia osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia, 5) utworzenia i funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego, 6) prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”, 7) realizacji zadań określonych w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2024 roku do dnia zakończenia kontroli, a realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej obejmowała również rok 2023.
Termin kontroli	24-26 września 2025 roku

Kontrolujący	Dorota Kowalska – główny specjalista - legitymacja służbowa Nr 3/2023 - osoba kierująca zespołem Aneta Łątka – starszy inspektor wojewódzki – legitymacja służbowa Nr 2/2023
Upoważnienie do kontroli	Nr 89/2025 z 4 września 2025 roku
Podstawa prawa do przeprowadzenia kontroli	– art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej – rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej
Osoby udzielające wyjaśnień	Pani Karolina Staniewicz – przewodnicząca Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Sianowie
Podstawy dokonanych w trakcie kontroli ustaleń	informacje przekazane przez przewodniczącą Zespołu, analiza dokumentacji dotyczącej działań podejmowanych przez Gminę na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej i działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz analiza przesłanej dokumentacji związanej z prowadzeniem procedury „Niebieskie Karty”
Skróty użyte w protokole	MGOPS – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sianowie, GKRPA – gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie, GDP - grupa diagnostyczno-pomocowa, ZI – zespół interdyscyplinarny, RPPPD – Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, ODP- osoba doznająca przemocy, OSP – osoba stosująca przemoc, Rozporządzenie – Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Ustawa – ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673).

Oceny dokonano na podstawie analizy sposobu realizacji przez Gminę Sianów następujących zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Osobą koordynującą realizację zadań określonych w art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej jest przewodnicząca Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Sianowie pracująca jako starszy specjalista pracy socjalnej w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sianowie.

2

1. Środki finansowe przeznaczone na realizację zadań gminy.

Gmina Sianów w kontrolowanym okresie przekazywała środki finansowe na zadania realizowane w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w wysokości 11 800,00 zł. Środki wydatkowano m.in. na poradnictwo prawne, psychologiczne i pedagogiczne.

Wszystkie wskazane powyżej działania udokumentowane są w karcie kontroli nr 1

2. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

W kontrolowanym okresie Gmina Sianów opracowała i realizowała: „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025” przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Miejskiej w Sianowie nr XXIX/201/2020 z dnia 21.12.2020 r. oraz „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030” przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Miejskiej w Sianowie Nr LVIII/481/2023 z dnia 29 sierpnia 2023 r.

Program określa zasoby, jakimi dysponuje gmina, wyznacza główne działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą oraz zagrożonych wystąpieniem tego zjawiska, określa sposoby ochrony osób doznających przemocy oraz sposoby i podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań.

Z informacji uzyskanej od przewodniczącej Zespołu wynikało, że od 2023 roku zrealizowano następujące zadania:

lp.	zadanie lub cel określone w programie	informacja o realizacji lub przyczyny braku realizacji
1.	Koordinacja działań lokalnych	– grupy diagnostyczno-pomocowe opracowują indywidualne plany pomocy dla osób doznających przemocy domowej; – opracowano procedurę postępowania w sytuacji zapewnienia przez pracownika socjalnego ochrony dziecku w razie zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową; – osoby doznające przemocy i stosujące przemoc domową kierowano do specjalistów; – zespół interdyscyplinarny współpracował z instytucjami pracującymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej;

2.	Kampania informacyjna	– rozpropagowano broszury i ulotki dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej oraz możliwości i form pomocy osobom doznającym przemocy domowej; – na stronie internetowej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sianowie opublikowano informacje o lokalnym systemie pomocy i wsparcia; – w ramach profilaktyki w placówce wsparcia dziennego organizowano spotkania z przedstawicielem Policji, a w Dziennym Domu Senior+ ze specjalistą z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej; – w ramach kampanii „Przemoc boli” MGOPS w Sianowie zorganizował dyżury specjalistów; – Gmina Sianów wzięła udział w kampaniach „16 Dni Przeciwko Przemocy ze względu na Płeć” oraz „Dzieciństwo bez Przemocy”; – placówki oświatowe realizowały programy wychowawcze i profilaktyczne, w ramach których organizowano konkursy, warsztaty i spotkania z przedstawicielami Sądu Rejonowego w Koszalinie i Policji; – w placówkach oświatowych wdrożono standardy ochrony małoletnich;
3.	Wsparcie dla osób doświadczających przemocy	– członkowie grup diagnostyczno-pomocowych monitorowali sytuację rodzin dotkniętych przemocą domową, w tym prowadzono pracę socjalną; – monitorowano środowiska zagrożone przemocą; – Policja cyklicznie odwiedzała środowisko w celu oddziaływania na osoby stosujące przemoc; – rodzinom, które miały trudności wychowawcze oferowano pomoc asystenta rodziny; – osoby stosujące przemoc domową kierowano do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym, osoby uzależnione od alkoholu do Punktu Konsultacyjnego w Klubie Abstynenta i gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych; – MGOPS w Sianowie nawiązał współpracę (22.05.2023 r. podpisano porozumienie) z NZOZ MONADA Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i

		Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży w Koszalinie;
4.	Zapewnienie pomocy w specjalistycznych ośrodkach wsparcia	– Gmina Sianów zapewnia nocleg w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Nowych Bielicach, a w siedzibie MGOPS w Sianowie bezpłatne poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, pedagogiczne, mediacje);
5.	Zadania edukacyjno-wychowawcze	– rodzicom umożliwiono skorzystanie z poradnictwa prawnego, psychologicznego i pedagogicznego; – w placówce wsparcia dziennego organizowano dla rodziców zajęcia profilaktyczne.

Wszystkie wskazane powyżej działania udokumentowane są w karcie kontroli nr 2

3. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

„Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030” uwzględnia działania mające na celu wzmocnienie opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

W ramach powyższego zadania placówki oświatowe oraz placówka wsparcia dziennego wdrożyły standardy ochrony małoletnich, realizowały programy wychowawcze i profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania przemocy, apele szkolne („Nie hejtuję – reaguję”), konkursy promujące kulturę w internecie („Jestem bezpieczny”), przedstawienia teatralne („Magiczny Kapelusze”). Realizowano również warsztaty profilaktyczne m.in. na temat reagowania na przemoc rówieśniczą („Poskromić emocje”, „Bezpiecznie w środowisku domowym”), zajęcia z pedagogiem i psychologiem kształtujące postawy empatii, tolerancji i solidarności oraz pedagogizowano rodziców i organizowano dla nich warsztaty nt. komunikacji z młodzieżą. Na lekcjach wychowawczych przeprowadzano pogadanki z uczniami na temat przemocy. Organizowano także spotkania z przedstawicielami instytucji pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej (Policja, Sąd Rejonowy w Koszalinie). W kontrolowanym okresie pracownicy socjalni podejmowali działania interwencyjne w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, a także udzielali informacji na temat praw osób doznających przemocy, możliwości skorzystania z bezpłatnego schronienia, uzyskania pomocy finansowej i rzeczowej. Informowali o możliwości skorzystania z programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową, a także o możliwości podjęcia leczenia odwykowego oraz skorzystania ze wsparcia psychologicznego.

W Gminie Sianów funkcjonuje Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób dotkniętych przemocą. W kontrolowanym okresie gmina zapewniła swoim mieszkańcom doradztwo pedagogiczne (w 2024 roku – 59 godzin, w 2025 roku – 102 godziny),

psychologiczne (w 2024 roku – 56 godzin, w 2025 roku – 84 godziny) oraz mediacje i poradnictwo prawne (realizowane m. in. przez powiat koszaliński w siedzibie Urzędu Gminy i Miasta w Sianowie w każdy wtorek w godz. 13.00-15.00 i piątek w godz. 8.00-12.00).

Wszystkie wskazane powyżej działania udokumentowane są w karcie kontroli nr 3

4. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia.

Gmina Sianów nie prowadzi ośrodka wsparcia. Istnieje możliwość umieszczenia osoby lub rodziny w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Białogardzie. Gmina zapewnia nocleg w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Nowych Bielicach w ramach porozumienia o współpracy nr 1/2024 z dnia 23.10.2024 r. zawartego z powiatem koszalińskim. W kontrolowanym okresie nie było konieczności umieszczania tam osób lub rodzin doznających przemocy domowej.

Wszystkie wskazane powyżej działania udokumentowane są w karcie kontroli nr 4

5. Utworzenie i funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. Kwestie związane z powoływaniem zespołów interdyscyplinarnych i ich działalnością zostały uregulowane w art. 9a – 9c ustawy:

- zespół powołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Rada gminy w drodze uchwały określa tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego,

- zespół działa na podstawie porozumień zawartych między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład zespołu, z wyjątkiem kuratorów sądowych,

- **w skład zespołu wchodzi przedstawiciele:**

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 3) Policji,
- 4) oświaty,
- 5) ochrony zdrowia,
- 6) organizacji pozarządowych,
- 7) w skład zespołu wchodzi także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową,
- 8) kuratorzy sądowi,

- 9) w skład zespołu mogą wchodzić także prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej,
- zespół interdyscyplinarny powołuje grupy diagnostyczno-pomocowe.

powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Sianowie został powołany Zarządzeniem Burmistrza Gminy i Miasta Sianów nr 144/2011 z 17.05.2021 r. oraz Nr 137/2023 z 21.09.2023. Zmiany składu osobowego wprowadzono Zarządzeniem nr 34/2024 z 29.02.2024 r., Nr 47/2024 z 27.03.2024 r., 76/2024 z 7.05.2024 r., 105/2024 z 16.07.2024 r., 165/2024 z 26.11.2024 r.
tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu	Uchwała Rady Miejskiej w Sianowie Nr LXIX/506/2023 z 30.08.2023 r. Tryb powoływania i odwoływania członków Zespołu był przestrzegany.
regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu	Zespół opracował i przyjął regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych. Obecną przewodniczącą Zespołu oraz jej zastępcę wybrano na posiedzeniu Zespołu w dniu 17.01.2024 r.
zgodność składu zespołu z obowiązującymi przepisami	W skład Zespołu weszli przedstawiciele Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sianowie, Policji, oświaty, organizacji pozarządowej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, ochrony zdrowia oraz kurator sądowy.
porozumienia zawarte między Burmistrzem Sianowa a podmiotami, których przedstawiciele weszli w skład zespołu	Dokumentacja zawierała porozumienia z podmiotami, których przedstawiciele weszli w skład Zespołu.
oświadczenia wszystkich członków zespołu o zachowaniu poufności informacji i danych, które uzyskali przy realizacji zadań zgodnie z treścią określoną w art. 9c ust. 3 ustawy	W dokumentacji znajdowały się oświadczenia wszystkich członków Zespołu Interdyscyplinarnego.
w jaki sposób zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie	Zespół podejmuje działania pomocowe wobec osób doznających i stosujących przemoc domową, diagnozuje problemy przemocy domowej, opracowuje projekt gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej, rozpowszechnia informacje o swojej działalności, powołuje grupy diagnostyczno-pomocowe, kieruje

	osoby stosujące przemoc do programu korekcyjno-edukacyjnego.
posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego - zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej	Posiedzenia Zespołu odbywały się nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. Członkowie o terminie posiedzenia informowani byli przynajmniej 7 dni przed spotkaniem. Z posiedzeń Zespołu sporządzane były protokoły.
zabezpieczenie dokumentacji dotyczącej prac zespołu	Dokumentacja zespołu interdyscyplinarnego przechowywana była w szafie zamykanej na klucz w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sianowie.
Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy	Informacje o instytucjach umieszczono na stronie internetowej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sianowie.
sposób powiadamiania o wpłynięciu nowego formularza „Niebieska Karta – A” oraz sposób powiadamiania o spotkaniu dotyczącym konkretnej rodziny	Członkowie zespołu/grupy diagnostyczno-pomocowej o wpłynięciu nowego formularza „Niebieska Karta – A” oraz o spotkaniu powiadamiani byli z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej. Działania te były dokumentowane.
Czy członkowie zespołu interdyscyplinarnego odbyli szkolenie w terminie 12 miesięcy od dnia ich powołania?	Członkowie zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych uczestniczyli w 2024 roku w szkoleniu organizowanym przez samorząd województwa.
Zabezpieczenia administratora danych osobowych (ośrodek pomocy społecznej)	W dokumentacji znajdowały się upoważnienia do przetwarzania danych osobowych oraz oświadczenia o zobowiązaniu do zachowania tajemnicy.
Czy pracownik socjalny /członek zespołu lub grupy diagnostyczno-pomocowej wykonujący obowiązki służbowe odebrał dziecko z rodziny i umieścił je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej? Czy w takiej sytuacji OPS przesłał informację nt. pracy z rodziną biologiczną dziecka?	W kontrolowanym okresie nie odbierano dzieci na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Wszystkie wskazane powyżej działania udokumentowane są w karcie kontroli nr 5

6. Prowadzenie procedury „Niebieskie Karty”.

Kwestie związane z prowadzeniem procedury „Niebieskie Karty” zostały określone w art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami:

- formularz „Niebieska Karta-A” niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia jego otrzymania, jest przekazywany grupie diagnostyczno-pomocowej,
- na posiedzeniu grupa diagnostyczno-pomocowa w obecności zaproszonej osoby doznającej przemocy domowej dokonuje analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i we współpracy z osobą doznającą przemocy domowej, opracowuje indywidualny plan pomocy albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań,
- grupa diagnostyczno-pomocowa, na podstawie ustaleń zawartych w wypełnionym formularzu „Niebieska Karta – C”, podejmuje działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy i poprawę jej sytuacji życiowej,
- grupa diagnostyczno-pomocowa, po wezwaniu osoby stosującej przemoc domową, w jej obecności, dokonuje analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i na podstawie informacji zawartych w formularzu „Niebieska Karta – D” dokonuje ustaleń dotyczących dalszych działań, zobowiązując osobę stosującą przemoc domową do ich realizacji w celu zmiany jej postępowania,
- spotkania z osobami doznającymi przemocy domowej oraz osobami stosującymi przemoc domową nie mogą być organizowane w sposób umożliwiający im wzajemny kontakt,
- zakończenie procedury następuje w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej albo w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań,
- zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu podpisanego przez członków grupy diagnostyczno-pomocowej uczestniczących w czynności,
- grupa diagnostyczno-pomocowa przekazuje do zespołu interdyscyplinarnego protokół niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni roboczych od dnia sporządzenia,
- o zakończeniu procedury informuje się osobą doznającą przemocy domowej oraz osobę stosującą przemoc.

W okresie od 1.01.2024 r. do dnia kontroli do przewodniczącej Zespołu wpłynęło 48 formularzy „Niebieska Karta – A” wszczynających procedurę, w tym 23 wypełnionych przez przedstawiciela Policji, 10 wypełnionych przez przedstawiciela pomocy społecznej, 12 wypełnionych przez przedstawiciela oświaty i 3 wypełnione przez przedstawiciela ochrony zdrowia. Zakończono 48 procedur.

Kontrolujący zbadali 10 procedur prowadzonych na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870).

Analizy formalnej prowadzenia procedur „Niebieskie Karty” dokonano na podstawie 10 procedur wszczętych w latach 2024 i 2025.

Tabela nr 1 - analiza formalna procedur „Niebieskie Karty”.

lp.	Znak sprawy/inicjały rodziny/data wszczęcia procedury	ustalenia dotyczące spełnienia wymogów formalnych ¹
1.	ZI.441.30.2024 17.10.2024 r.	- procedura spełniała wymogi formalne;
2.	ZI.441.16.2024 27.05.2024 r.	- procedura spełniała wymogi formalne;
3.	ZI.441.25.2024 21.08.2024 r.	- procedura spełniała wymogi formalne;
4.	ZI.441.11.2024 4.04.2024 r.	- procedura spełniała wymogi formalne;
5.	ZI.441.6.2024 13.02.2024 r.	- procedura spełniała wymogi formalne;
6.	ZI.441.5.2025 13.01.2025 r.	- procedura spełniała wymogi formalne;
7.	ZI.441.2024 10.01.2024 r.	- procedura spełniała wymogi formalne;
8.	ZI.441.6.2025 3.03.2025 r.	- procedura spełniała wymogi formalne;
9.	ZI.441.12.2024 18.04.2024 r.	- procedura spełniała wymogi formalne;
10.	ZI.441.2.2025 12.12.2024 r.	- procedura spełniała wymogi formalne;

We wszystkich kontrolowanych przypadkach procedura została wszczęta przez podmiot uprawniony i dotyczyła osób określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. We wszystkich przypadkach formularz „Niebieska Karta-A” został przekazany nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia jego otrzymania grupie diagnostyczno-pomocowej. Osoby doznające przemocy zapraszano (nie zapraszano dziecka), a osoby stosujące przemoc wzywano na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej. Wypełniano formularze „Niebieska Karta – C” oraz formularze „Niebieska Karta-D”. Działania były dokumentowane. Osoby doznające przemocy i stosujące

¹ elementy podlegające ocenie: procedura została wszczęta przez podmiot uprawniony i dotyczyła osób określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, formularz „Niebieska Karta-A” został przekazany nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia jego otrzymania grupie diagnostyczno-pomocowej, zaproszono osobę doznającą przemocy domowej na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej, wypełniono formularz „Niebieska Karta-C”, wezwano osobę stosującą przemoc domową na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej, wypełniono formularz „Niebieska Karta-D”, działania prowadzone w ramach procedury były dokumentowane, protokół kończący procedurę był zgodny z przepisami, powiadomiono osobę doznającą przemocy domowej i osobą stosującą przemoc domową o zakończeniu procedury.

przemoc powiadamiano o zakończeniu procedury. Protokoły kończące procedurę były zgodne z przepisami.

Wszystkie wskazane powyżej działania udokumentowane są w karcie kontroli nr 6.1

Sposób prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” sprawdzono w 7 przypadkach.

Tabela nr 2 - ocena merytoryczna procedur „Niebieskie Karty”.

lp.	znak sprawy/inicjały rodziny/data wszczęcia procedury	ustalenia dotyczące działań merytorycznych ²
1.	ZI.441.30.2024 17.10.2024 r.	- prawidłowo zdiagnozowana sytuacja w rodzinie; - zaplanowane działania adekwatne do problemów zdiagnozowanych w rodzinie; - zaplanowane działania aktywizowały członków rodziny; - skład grupy diagnostyczno-pomocowej był adekwatny do struktury i problemów rodziny; - pierwsze posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej odbyło się w ciągu tygodnia od daty wpływu formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącej Zespołu; - ocena sytuacji dokonywana była cyklicznie; - wszystkie działania były dokumentowane (praca socjalna, systematyczne wizyty sprawdzające Policji, działania pracownika socjalnego); - osoba stosująca przemoc domową podjęła współpracę z asystentem rodziny oraz uczęszcza na warsztaty dla rodziców; - dziecko uczęszcza na zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne oraz dydaktyczno-wyrównawcze, a także uczęszcza do psychologa; - nie organizowano spotkania z osobą doznającą przemocy domowej (małoletni);

² elementy podlegające ocenie: adekwatność planu pomocy do problemów zdiagnozowanych w rodzinie, zaplanowane działania przynosiły efekty, a w przypadku ich braku proponowano inne działania, zaplanowane działania aktywizowały członków rodziny, skład grup diagnostyczno-pomocowych był adekwatny do struktury rodziny i problemów w niej występujących, pierwsze posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej odbyło się niezwłocznie po wszczęciu procedury, ocena sytuacji w rodzinie była dokonywana zgodnie z ustaleniami zawartymi w formularzu „NK-C”, spotkanie z osobą doznającą przemocy domowej oraz osobą stosującą przemoc domową nie były organizowane w sposób umożliwiający im wzajemny kontakt, na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej nie zapraszano dziecka, działania były dokumentowane, zakończenie procedury wyczerpywało przesłanki określone w przepisach

		- procedura zakończona 20.02.2025 r. z uwagi na ustanie przemocy domowej i uzasadnione przypuszczenie, że zaprzestano dalszego jej stosowania; - prowadzony jest monitoring;
2.	ZI.441.16.2024 27.05.2024 r.	- prawidłowo zdiagnozowana sytuacja w rodzinie; - zaplanowane działania adekwatne do problemów zdiagnozowanych w rodzinie; - zaplanowane działania aktywizowały członków rodziny; - skład grupy diagnostyczno-pomocowej był adekwatny do struktury i problemów rodziny; - pierwsze posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej odbyło się w ciągu tygodnia od daty wpływu formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącej Zespołu; - ocena sytuacji dokonywana była cyklicznie; - osoba doznająca przemocy domowej mieszka na terenie innej gminy; - wszystkie działania były dokumentowane (działania pracownika socjalnego); - złożono wniosek do gkrpa o wszczęcie postępowania wobec osoby stosującej przemoc domową; - procedura zakończona 17.06.2024 r. przez Zespół Interdyscyplinarny w Koszalinie; - prowadzony jest monitoring;
3.	ZI.441.25.2024 21.08.2024 r.	- prawidłowo zdiagnozowana sytuacja w rodzinie; - zaplanowane działania adekwatne do problemów zdiagnozowanych w rodzinie; - zaplanowane działania aktywizowały członków rodziny; - skład grupy diagnostyczno-pomocowej był adekwatny do struktury i problemów rodziny; - pierwsze posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej odbyło się w ciągu tygodnia od daty wpływu formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącej Zespołu; - udokumentowano działania pracownika socjalnego, GKRPA, oświaty i wizyty sprawdzające Policji; - rodzina współpracuje z asystentem rodziny; - rodzina została objęta wsparciem finansowym MGOPS; - osoba stosująca przemoc podjęła leczenie od uzależnienia; - dzieci zostały objęte pomocą psychologiczno-pedagogiczną; - spotkanie z osobą doznającą przemocy domowej oraz osobą stosującą przemoc domową były organizowane w sposób uniemożliwiający im wzajemny kontakt;

		- procedura zakończona 15.05.2025 r. z uwagi na ustanie przemocy domowej i uzasadnione przypuszczenie, że zaprzestano dalszego jej stosowania; - prowadzony jest monitoring;
4.	ZI.441.6.2024 13.02.2024 r.	- prawidłowo zdiagnozowana sytuacja w rodzinie; - zaplanowane działania adekwatne do problemów zdiagnozowanych w rodzinie; - zaplanowane działania aktywizowały członków rodziny; - skład grupy diagnostyczno-pomocowej był adekwatny do struktury i problemów rodziny; - pierwsze posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej odbyło się w ciągu tygodnia od daty wpływu informacji z innej gminy o wszczęciu procedury „Niebieska Karta – A”; - nie organizowano spotkania z osobą doznającą przemocy (małoletnia) oraz z osobą stosującą przemoc; - wszystkie działania były dokumentowane (działania pracownika socjalnego); - osoba stosująca przemoc wyprowadziła się na teren innej gminy; - procedura zakończona 23.05.2024 r. z uwagi na ustanie przemocy domowej i uzasadnione przypuszczenie, że zaprzestano dalszego jej stosowania; - prowadzony jest monitoring;
5.	ZI.441.5.2025 13.01.2025 r.	- prawidłowo zdiagnozowana sytuacja w rodzinie; - zaplanowane działania adekwatne do problemów zdiagnozowanych w rodzinie; - zaplanowane działania aktywizowały członków rodziny; - skład grupy diagnostyczno-pomocowej był adekwatny do struktury i problemów rodziny; - pierwsze posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej odbyło się w ciągu tygodnia od daty wpływu informacji z innej gminy o wszczęciu procedury „Niebieska Karta – A”; - ocena sytuacji dokonywana była cyklicznie; - udokumentowano wizyty pracownika socjalnego w środowisku, wizyty sprawdzające Policji i działania oświaty; - osoba stosująca przemoc domową mieszka na terenie innej gminy; - wobec osoby stosującej przemoc domową wydano nakaz opuszczenia mieszkania, zakaz zbliżania do osoby doznającej przemocy oraz zakaz kontaktowania się; - dzieci zostały objęte pomocą psychologiczno-pedagogiczną;

		- procedura zakończona 15.09.2025 r. z uwagi na ustanie domowej i uzasadnione przypuszczenie, że zaprzestano dalszego jej stosowania; - prowadzony jest monitoring;
6.	ZI.441.2.2024 10.01.2024 r.	- prawidłowo zdiagnozowana sytuacja w rodzinie; - zaplanowane działania adekwatne do problemów zdiagnozowanych w rodzinie; - zaplanowane działania aktywizowały członków rodziny; - skład grupy diagnostyczno-pomocowej był adekwatny do struktury i problemów rodziny; - pierwsze posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej odbyło się w ciągu tygodnia od daty wpływu formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącej Zespołu; - udokumentowano wizytę pracownika socjalnego w środowisku, wizyty sprawdzające Policji i działania oświaty; - osobą doznającą przemocy jest małoletnia; - dziecko zostało objęte pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole, ponadto uczęszcza do pedagoga w MGOPS i psychologa w Ośrodku Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży; - procedura zakończona 20.09.2024 r. z uwagi na ustanie domowej i uzasadnione przypuszczenie, że zaprzestano dalszego jej stosowania; - prowadzony jest monitoring;
7.	ZI.441.6.2025 3.03.2025 r.	- prawidłowo zdiagnozowana sytuacja w rodzinie; - zaplanowane działania adekwatne do problemów zdiagnozowanych w rodzinie; - zaplanowane działania aktywizowały członków rodziny; - skład grupy diagnostyczno-pomocowej był adekwatny do struktury i problemów rodziny; - pierwsze posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej odbyło się w ciągu tygodnia od daty wpływu formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącej Zespołu; - ocena sytuacji dokonywana była cyklicznie; - udokumentowano wizyty pracownika socjalnego w środowisku, wizyty sprawdzające Policji i działania oświaty; - złożono wniosek do sądu rejonowego o wgląd w sytuację dziecka; - osobę stosującą przemoc skierowano do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym;

	- dziecko uczęszcza do psychologa i objęte jest w szkole pomocą psychologiczno-pedagogiczną; - osobą doznającą przemocy było dziecko; - rodzice dziecka uczestniczyli w zajęciach „szkoły dla rodziców”; - procedura zakończona 15.09.2025 r. z uwagi na ustanie przemocy domowej i uzasadnione przypuszczenie, że zaprzestano dalszego jej stosowania; - planowany jest monitoring;
--	--

We wszystkich procedurach prawidłowo zdiagnozowano sytuację w rodzinie, zaplanowane działania były adekwatne do zdiagnozowanych problemów i aktywizowały członków rodziny. Skład grup diagnostyczno-pomocowych był adekwatny do struktury i problemów rodzin. Spotkania z osobą doznającą przemocy oraz z osobą stosującą przemoc domową były organizowane w sposób uniemożliwiający im wzajemny kontakt. Wszystkie działania były udokumentowane. Ocena sytuacji w rodzinach dokonywana była cyklicznie. Zakończenie procedury wyczerpywało przesłanki określone w przepisach.

Wszystkie wskazane powyżej działania udokumentowane są w kartach kontroli nr 6.2

7. Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Zadania określone w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 oraz informacja o ich realizacji, w tym uzyskane efekty:

Lp.	Zadanie określone w KPPPwR oraz RPPPD	Stan realizacji
1	Diagnoza zjawiska przemocy na terenie gminy, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową	Diagnoza zawarta jest w „Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030”
2	Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych dotyczących przemocy domowej/np. we współpracy z organizacjami pozarządowymi	Na terenie Gminy Sianów prowadzono kampanie „Przemoc boli”, „16 Dni Przeciwko Przemocy ze względu na płeć, „Dzieciństwo bez przemocy”
3	Współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły	Gmina Sianów corocznie wysyła pisma do lokalnej parafii z prośbą o podjęcie współpracy w zakresie edukacji na temat zjawiska przemocy domowej. Do pism dołączano ulotki z

	lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmatżeńskich	informacjami na temat instytucji udzielających pomocy ODP i OSP
4	Współpraca między organami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe	Gmina Sianów współpracowała z Fundacją Edukacja – Równość – Aktywność – Dialog – Era Dialogu w ramach projektu "Prawem Obywatela jest wiedzieć – dialog bez przemocy"
5	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży	Realizacja zadania opisana w punkcie 3 protokołu
6	Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej	Realizacja zadania opisana w punkcie 2 protokołu
7	Utworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych	Realizacja zadania opisana w punkcie 5 protokołu
8	Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą domową (punkty konsultacyjne, ośrodki wsparcia, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, ośrodków interwencji kryzysowej, innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób doznających przemocy domowej	Na terenie gminy funkcjonuje Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Ofiar Przemocy, w którym udzielane jest poradnictwo specjalistyczne
9	Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie działalności między instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej	Przewodnicząca Zespołu powołana jest w skład Powiatowego Konwentu ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Instytucje działające na terenie Gminy Sianów ściśle ze sobą współpracują przy realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sianowie, Policja, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych,

		ochrona zdrowia, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe)
10	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej	Informacje rozpowszechniane są poprzez stronę internetową Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sianowie, ponadto członkowie zespołu interdyscyplinarnego rozpowszechniają informacje w środowisku
11	Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej w szczególności w zakresie rozwiązań prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie	Zadanie realizowane jest w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym dla osób dotkniętych przemocą
12	Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa: medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych	Realizacja zadania opisana w punkcie 3 protokołu
13	Realizacja programów terapeutycznych i pomocy: psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej, w tym na rzecz reintegracji rodzin. Zadanie to jest kontynuowane w latach 2024-2030: realizacja programów terapeutycznych i pomocy: psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej	Gmina opracowała „Program pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej w gminie Sianów, zgodny z wytycznymi Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030”. Działania określone w powyższym Programie realizowane są w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjny dla osób dotkniętych przemocą
14	Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez punkty konsultacyjne	Na terenie gminy funkcjonuje Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób dotkniętych przemocą, w którym udzielane jest poradnictwo specjalistyczne

15	Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez ośrodki wsparcia oraz ośrodki interwencji kryzysowej	Realizacja zadania opisana w punkcie 4 protokołu
16	Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych i regionalnych telefonów zaufania, dla osób doznających przemocy domowej	Rozpowszechniono ogólnopolskie numery telefonów zaufania oraz lokalne numery instytucji udzielających pomocy osobom doznającym przemocy
17	Czy na terenie gminy lub powiatu, znajduje się przyjazny pokój przesłuchań?	Przyjazny Pokój Przesłuchań mieści się w Sądzie Rejonowym w Koszalinie
18	Zapewnienie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej	Gmina Sianów przygotowana jest do realizacji art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Opracowano procedurę postępowania w sytuacji zapewnienia przez pracownika socjalnego ochrony dziecka w razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową – Zarządzenia Nr 46/2023 z 5.12.2023 r. oraz Nr 13/2025 z 30.05.2025 r. Dyrektora MGOPS. W kontrolowanym okresie nie odbierano dzieci w tym trybie
19	Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych.	Gmina Sianów stworzyła warunki umożliwiające osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych w ramach Uchwały Rady Miejskiej w Sianowie Nr XXXIX/267/2021 z 31.08.2021 r.
20	Monitoring skuteczności działań pomocowych udzielanych rodzinom dotkniętym przemocą	Gmina Sianów sporządza corocznie sprawozdanie z realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Ponadto pracownicy socjalni

		i Policja monitorują środowiska zagrożone przemocą
21	Rozpowszechnianie informatorów przez podmioty, o których mowa w pkt 3.1.2 Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na 2023 rok w podległych pionach organizacyjnych i umieszczanie informatorów na stronach internetowych dwa razy do roku: do 15 lutego i do 15 sierpnia	Informatory były rozpowszechniane i umieszczone na stronie internetowej MGOPS w Sianowie
22	Opracowanie i realizacja oddziaływań edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny Zadanie kontynuowane w latach 2024-2030: Opracowanie i realizacja programów edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny	Gmina opracowała „Program wspierający dla osób stosujących przemoc domową w gminie Sianów, zgodny z wytycznymi Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2032”. Działania określone w Programie realizowane są w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym dla osób dotkniętych przemocą
23	Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	Przewodnicząca zespołu interdyscyplinarnego przeprowadziła w 2024 i 2025 roku diagnozę potrzeb szkoleniowych członków zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych
24	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i osobami stosującymi przemoc w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia	W dniu 26.06.2025 r. odbyła się pierwsza sesja superwizji grupowej dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy. Organizatorem było Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Zadania Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 były realizowane.

Wszystkie wskazane powyżej działania udokumentowane są w karcie kontroli nr 7
Podsumowanie ustaleń kontroli

Stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości	Nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości
---	---

Skutki stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości	Nie dotyczy
Przyczyny stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości	Nie dotyczy

Działalność Gminy Sianów w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie.*

Uprawnienia przedstawiciela kontrolowanej jednostki:

- 1) przed podpisaniem protokołu kontroli kontrolowany może zgłosić umotywowane zastrzeżenia na piśmie, co do jego treści w ciągu 7 dni od dnia otrzymania,
- 2) prawo odmowy podpisania protokołu powinno być poprzedzone złożeniem pisemnych przyczyn odmowy, co nie stanowi przeszkody do wszczęcia postępowania pokontrolnego.

Data sporządzenia protokołu: 15 października 2025 r.

Protokół otrzymują:

- Urząd Miasta i Gminy w Sianowie - egzemplarz nr 1
- Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki - egzemplarz nr 2

kierownik jednostki kontrolowanej

GŁÓWNY SPECJALISTA
zespołu inspektorów
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Kowalska
mgr Dorota Kowalska

Protokół otrzymałem dnia: 24.10.2025r.

BURMISTRZ

.....
Maciej Berlicki
pieczęć i podpis kierownika
jednostki kontrolowanej

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Łątka
mgr Aneta Łątka

* Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.